

Tisztelt megjelentek

Tóth Imre Munkácsy díjas festőművész emlékkiállítására jöttünk össze, nem összegyülekeztünk, hanem jöttünk. Gyülekezni temetésre szokás. Sajnos 2004. július 14-én távozott el közülünk. Ma 2009. március 12-én kiállításán élhetjük át művein keresztül az általa teremtett világa üzenetét. Tóth Imre egyszerű név nem Juliánó Mediciként hangzik. Egyszerű név, de műveiből tudjuk, hogy ki volt Tóth Imre. Jelet hagyott, amelyen keresztül üzent, amit felfedett a nagy titokból művei sugározzák a szemlélőhöz.

Természetes jó barátok voltunk. Összekötött bennünket a művészeti tevékenységünk iránti tevékenységünk. Mondhatom? Egyszerű köznapi egymáshoz tartozásunk is. Nem melőzhetem ezen kijelentést. Elhunyt barátom megdorgálna, ha magasztos külsőséges szavakkal elkezdeném dicsérni. Keményen puritán egyszerűsége tiltakozott minden patétikus iránt. Nehézségek közepette is mindent hősiiesen viselt. Nekem, őszinte barátom volt megosztva örömeinket és bánatunkat egymással, emléke testvér barátként él szívemben.

Ezen a megnyitón nem az én feladatom, mint barátnak, műveinek a magyar művészettörténetben elfoglalt helyét méltatnom, megállapítanom. Bár sokat megvitattunk a művészet vonatkozó nagyon sok szakmai, gyakorlati és szellemi alapvető kérdéseket, mégis ezeken kívül abbeli örömömnem adok kifejezést, hogy létrejött ez az emlékkiállítás. Ez megnyugtató, hogy tevékenysége nem sülyed a feledés homályába, hanem a magyar művészettörténet értékeinek gyarapodásához járul hozzá.

Én, mint festő barátja bár művészettörténészek írtak róla mégis az én szubjektív megítélésem, mint festőnek úgy érzem akkor is szólnom kell, ha nem a művészek szokásos frazeológiáját használom.

Én nem keresem azt hova is sorolható be? Kétség kívül világszemléleti állásfoglalása szerint elkötelezettsége tükröződik az a közösség, amelyből kinőtte magát. A munkásosztály művészet pszichológiailag eszközei is ezt mutatják. Édesapja asztalos. A munkás lakások szűk udvara azon nehezen elhelyezkedő tárgyak melyet összeszorítanak a szűkre szabott udvarok, művészi magaslatba emelkednek. A tér a tárgyak egymás mellettsége nem az impresszionizmus szerte rezgő étere adják a teret. A tárgyak szerkezetesek. Mint édesapja által készített asztalok, szekrények. Alakos festményei is a teremtett ember, mint szerkezeti felépítés jelentkezik a művein nem, mint fényvel érintett személy. Szerintem műveiben inkább Asszír babilónia robusztus atavisztikus alakjaiként jelennek meg ábrázolt munkásai.

Az államtól olaszországi utazási ösztöndíjat kapott. Hazajövet örvendezéssel számolt be az etruszk szobrok látványáról. Először nem tulajdonítottam neki jelentőséget és miután többször is emlegette nem csökkenve lelkesedése – megkérdeztem tőle! Imre nem szeretné a szobrászkodni? Dehogynem mondta. Részletekbe nem bocsátkozva - igen Tóth Imre alakjait, tájképeit szerkezeten építi fel a szerkezet rendje, mint ahogy írtam az általa teremtett világot alkotja tökéletesre, mint ahogy édesapja az asztalos mestertől tanulta. Nem rontja értékét, ha azt mondom igen nagyra becsülte a művesen elkészült alkotást. Bizonyítják ezt rézkarcaik, fametszeteik. Élete vége felé, amikor nagyobb művű alkotásokra fizikai gyengesége miatt nem vállalkozott, nagyon sok rézkarcot készített.

Eddig a mű alapvetőbb törvényeiről szoltam, arról, hogy mi adja művei monumentalitását, még akkor is, ha kis méretűek. A színek használatában is sajátos elkötelezettségei vannak. A színeket nem látványként veszi igénybe, hanem a tartalom, kifejezésének eszközévé válik, az által felerősít, hogy alárendel, vagy összhangba hoz. Nem esik kétségbe a valórok hiányával, hacsak tubusból kinyomott lokál színeket használ csak. A vörös szín erőssége, a sárga gyengesége, ott is előfordul ahol egy impresszionista festő lelkiismeret furdalást érezne.

Tóth Imre művészete, mint említettem a magyar művészettörténetnek része. Egy alkalommal azt találtam neki mondani: Imre festők egymásközt, vagy háta mögötti lebecsülésre

nem megy ritkaság számba. Én veled kapcsolatban még hátad mögött sem hallottam, hogy tehetségtelen vagy. Művész kollegák egyéni rád szabott karakterű munkáidat mindenki elismeréssel nyugtázza.

Most pedig megigézlek, kedves barátom, akivel annyi mindent megéltünk, hiszen a második világháború pályafutásunk közepére esett, amelyet fizikailag és lelkileg is nagy terhet rótt ránk. A művészeti pályák sose voltak virágos utak Isten kegyelméből nekem jutott az a feladat, megjelentek számára méltassalak, képviselnek, méltatnak téged művid, a visszafordíthatatlan időben az én rólad történő dadogásomat pedig vedd úgy, hogy mi festők nem a szó művészei, hanem a vászon, festék által létrehozott humánus hirdetői vagyunk. Műveid kerüljenek a művészettörténet Pantheonjába, őrizve azt, hogy ki volt Tóth Imre.